

GEMEENTE EEMNES

INFORMATIENOTA COLLEGE EEMNES

Van Het college van B&W
Aan Gemeente Eemnes – Gemeenteraad
Portefeuillehouder Have, R. ten
Informatie bij M. Radstake,
Beleidsadviseur Energietransitie

Onderwerp

Aanwijzing voorkeursgebied windenergie

Portefeuillehouder

Have, R. ten

Openbaar

Ja

Kennisnemen van

Het onderzoek van de provincie Utrecht naar kansrijke locaties voor windenergie, de aanwijzing (op 11 januari 2024) van een gebied in Eemnes als voorkeursgebied voor windenergie en het verdere proces voor de komende periode.

Aanleiding (inleiding)

De gemeente Eemnes maakt onderdeel uit van de RES regio Amersfoort. De gemeenten binnen deze RES regio hebben in 2021 gezamenlijk een Regionale Energie Strategie (RES 1.0) opgesteld. In de RES 1.0 van de regio Amersfoort is vastgelegd dat er in 2030 tenminste 0,5 TWh aan hernieuwbare elektra wordt opgewekt; het zogenaamde energiebod. De doelen die in de vastgestelde RES 1.0 zijn opgenomen voor 2030 voorzien niet in windenergie in Eemnes.

In juli 2022 ontving de gemeente een brief van de provincie Utrecht waarin een tussenbalans was opgemaakt voor de RES 1.0. Hieruit bleek dat er binnen de RES-regio's in Utrecht een disbalans is ontstaan tussen grootschalige opwekking van energie met zon en wind. De gemeenten zijn daarop verzocht om de mogelijkheden voor windenergie met de raden te bespreken. Dit heeft Eemnes in Q4 van 2022 gedaan via een discussienota. De uitkomsten daarvan heeft Eemnes in de brief van 30 november 2022 (bijlage) aan de provincie bekend gemaakt. Kern van de reactie is dat de raad van Eemnes geen ruimte ziet voor windenergie in Eemnes.

De opgetelde reacties van alle gemeenten in de RES regio Amersfoort waren volgens de provincie onvoldoende om de gewenste planvorming voor windenergie in te vullen. Dit kwam ook naar voren uit de voorgangsrapportage RES 2.0, dat laat zien dat de ontwikkeling van grootschalige energieopwekking in de regio stagneert.

Op basis van de gegevens is de provincie het traject gestart voor de mogelijke aanwijzing van windlocaties. Dit proces heeft, via een planMER-onderzoek en een provinciaal burgerforum, geleid tot het aanwijzen van 27 voorkeursgebieden voor windenergie in de provincie Utrecht. Het gebied rond het verkeersknooppunt Eemnes (A1/A27), in de stukken van de provincie aangeduid als gebied 75, is één van deze voorkeursgebieden. Het gebied ten noorden van Eemnes, aangeduid als gebied 77, is niet aangewezen als voorkeursgebied. Een derde zoekgebied dat in de voorfase van het planMER onderzoek in beeld was, gesitueerd langs de A1 tussen Eembrugge en de afslag A1-Eemnes, is vroegtijdig afgefallen, en niet onderzocht in de planMER.

Kernboodschap

Het gebied rond het verkeersknooppunt Eemnes (A1/A27) is door de provincie Utrecht aangewezen als één van de 27 voorkeursgebieden voor de ontwikkeling van windturbines. De gemeente Eemnes is hierover op 11 januari jl. schriftelijk geïnformeerd. De brief die de provincie hierover aan de gemeente heeft gestuurd, en alle informatie die tot het besluit hebben geleid, zijn als bijlagen bij dit stuk gevoegd.

Op 12 januari heeft de provincie, in een bijeenkomst voor wethouders en ambtenaren, een mondelinge toelichting gegeven op het besluit van Gedeputeerde Staten. Deze onderbouwing maakt naar de mening van het college nog onvoldoende duidelijk waarom het zoekgebied in Eemnes is geselecteerd. De provincie is ondertussen door het college van B&W uitgenodigd om op korte termijn een verdere toelichting en onderbouwing te geven. De provincie heeft dit toegezegd.

In de begeleidende brief van de provincie wordt de gemeenten gevraagd vóór juli 2024 een raadsbesluit te nemen over de ontwikkeling van grootschalige energieopwekking. Een volledige beschrijving van de gevraagde inhoud van een raadsbesluit wordt in dezelfde brief toegelicht. Voor Eemnes zijn de volgende te nemen besluiten relevant:

- Raadsbesluiten waarin opgenomen is dat een procedure voor windenergie en/of zonne-energie voor een bepaald aandeel opwek in een specifiek gebied gestart of vervolgd wordt, welke initiatiefnemers eventueel in beeld zijn, voorzien van een planning wanneer besluitvorming over vergunningverlening plaatsvindt en waarbij realisatie voor 2030 realistisch en haalbaar is. Dit betekent ook dat er geen restricties opgelegd dienen te worden waardoor een project onuitvoerbaar wordt. Keuzes over het aantal turbines of tiphoogtes kunnen lokaal worden genomen, maar dit moet niet de uitvoerbaarheid onmogelijk maken.
- Informatie vanuit Stedin of de projecten die u gemeld heeft voor 2030 aansluitbaar zijn in combinatie met andere projecten die door (buur)gemeenten zijn aangegeven.

De bovenstaande elementen voor een te nemen raadsbesluit vragen om een verdere verduidelijking door de provincie. In het aanstaande gesprek met provincieambtenaren zal dit ook onderwerp van gesprek zijn.

Na de zomer van 2024 zal de provincie een tweede tussenbalans opmaken en beoordelen of alle ontvangen besluiten van de gemeenten voldoende bijdragen aan de realisatie van het RES-bod voor 2030. Als uit de analyse blijkt dat de genomen raadsbesluiten niet voldoende zijn voor het halen van het RES-bod, dan zal de provincie voor het ontbrekende deel projectbesluiten gaan nemen, en (een deel van) de voorkeursgebieden definitief gaan aanwijzen voor de ontwikkeling van windturbines.

Consequenties

Zelf aan het roer, of de provincie

De provincie vraagt de gemeenten om binnen 6 maanden te komen met een raadsbesluit dat de verdere grootschalige opwekking van duurzame energie (passend bij de doelen van de RES 1.0) mogelijk maakt. Mocht de inbreng van alle gemeenten na juli 2024 onvoldoende blijken voor het realiseren van het RES-bod, dan zal de provincie overgaan tot het nemen van projectbesluiten voor aangewezen zoekgebieden (waaronder Eemnes). De provincie kan dit doen omdat zij formeel het bevoegd gezag is bij de ontwikkeling van windparken of windturbines met een opgesteld vermogen tussen 5 en 100 MegaWatt. Twee of meer windturbines van het type dat de provincie in de planMER heeft onderzocht (tiphoogte 241 meter) voldoen zeker aan deze voorwaarde. In die situatie verliest de gemeente de controle over de feitelijke ontwikkeling. Dit lijkt een onwenselijke situatie.

Overwegingen om het proces in eigen hand te houden

De provincie heeft aangegeven dat zij de verdere ontwikkeling van projecten in de aangewezen zoekgebieden voor haar rekening wil nemen, als een gemeente daarom verzoekt. Het college van B&W is van mening dat dit voor Eemnes voorsnag geen wenselijke situatie is. Het proces in eigen hand houden heeft onder andere de volgende

voordelen:

- Als gemeente houden we de mogelijkheid om de exacte locatie van de ontwikkeling te bepalen, en daarmee te kiezen voor een locatie en ontwikkeling die integraal het beste past bij andere ontwikkelingen binnen Eemnes;
- We houden de mogelijkheid om de uitkomsten van het Eemnesser burgerforum maximaal toe te passen op de ontwikkeling. De provincie zou daarin andere afwegingen kunnen maken op basis van hun provinciale burgerforum.
- We houden de mogelijkheid om windenergie uit te ruilen voor zonne-energie, zoals is beschreven in het coalitieakkoord van de Provincie Utrecht. De provincie heeft er geen belang bij om dit (actief) na te streven.

OER-A1

Het aangewezen voorkeursgebied voor windenergie in Eemnes valt binnen de contouren van het project OER-A1 waaraan Eemnes deelneemt. De projectleider van het OER-A1-project is geïnformeerd over deze ontwikkeling.

Tot nu toe is dit project uitsluitend gericht op de mogelijke ontwikkeling van zonne-energie langs de snelwegen A1 en A27. Vooralsnog blijft dit onveranderd, tot uw raad een besluit heeft genomen zoals dat is gevraagd door de provincie. Mocht dit raadsbesluit tot een wijziging van de scope van het project leiden, dan zal dit ook worden geïmplementeerd in het OER-project.

Invloed op andere ontwikkelingen in Eemnes

De mogelijke ontwikkeling van grootschalige energieopwekking rondom het verkeersknooppunt A1/A27 kan, volgens het college van B&W, niet los worden gezien van andere ruimtelijke en maatschappelijke opgaven en uitdagingen in Eemnes. Dat betekent dat deze een belangrijke leidraad dienen te vormen voor de gesprekken met de provincie.

Communicatie

Als gemeente verwijzen wij nu vooral naar de website van de provincie en adviseren wij inwoners deze site goed te volgen. Daarnaast hebben wij op onze eigen website een bericht geplaatst met de belangrijkste informatie. De komende tijd vullen wij deze informatie doorlopend aan met Q&A's.

Op het moment dat er nieuwe ontwikkelingen zijn zullen wij dat precies, direct en actief communiceren richting uw raad en andere belanghebbenden.

Vervolg

Het proces voor de komende periode

Om voor juli 2024 een gewogen raadsbesluit te kunnen nemen zullen er de komende periode een aantal stappen gezet worden. Deze stappen zien er als volgt uit:

- **Januari:** Individuele toelichting van de provincie aan het college op het aanwijzen het verkeersknooppunt Eemnes als zoekgebied voor windenergie. De uitkomsten van dit overleg zullen met uw raad worden gedeeld.
- **25 januari:** Een bestuurlijk overleg RES waarin de wethouders uit de regio Amersfoort bespreken hoe gezamenlijk verder te gaan.
- **5 februari:** regionale raadsledenbijeenkomst van Bureau Regio Amersfoort, met een toelichting op de gevolgen van het provinciale besluit voor de RES-regio.
- In **Q1 en Q2** zullen er tenminste twee brainstormsessies worden georganiseerd met de raad van Eemnes om de opvattingen te bespreken, een oordeel te vormen en de gewenste besluitvorming voor te bereiden.
- **Eind Q2** ligt er een raadsvoorstel voor ter besluitvorming.
- **Q3:** provinciale tussenbalans RES, waarna mogelijk aanwijzingsbesluiten worden voorbereid.

Bijlagen

1. Brief aan gemeenten meest kansrijke gebieden windenergie
2. Bijlage 1 – Onderbouwing lijst meest kansrijke gebieden windenergie
3. Bijlage 2 – Bijlagen onderbouwing meest kansrijke gebieden windenergie
4. Bijlage 3A – Eindadvies Burgerforum Windenergie Prov. Utrecht
5. Bijlage 3B – Procesbeschrijving Burgerforum Windenergie Prov. Utrecht
6. Bijlage 4 – Memo proces windlocaties RES definitief
7. Brief aan Provincie Utrecht inzake Tussenbalans RES 1.0 (d.d. 30-11-2022)